

Objectius 2010

El Pla Nacional de Joventut té la voluntat d'assolir **117 objectius** a partir d'un model estratègic que s'estructura en **6 eixos** i **25 àmbits d'actuació**. El seu objectiu principal és optimitzar les condicions perquè els joves pugin desenvolupar el **seu propi projecte de vida** en les **millors condicions** i en **igualtat d'oportunitats**.

Els **objectius** es classifiquen en diferents **àmbits d'actuació** per tal de guanyar **claredat i efectivitat** en la tasca de coordinació i corresponsabilització entre les administracions i els agents implicats.

Els objectius definits es poden agrupar en **quatre grans línies**:

1. Incrementar el **coneixement** dels joves de Catalunya.
2. Potenciar l'**autonomia** juvenil.
3. Destacar i potenciar la implicació dels joves en la **construcció** de Catalunya.
4. Garantir les segones **oportunitats** als joves.

Cal remarcar que aquests grans objectius impregnen la concepció global del Pla Nacional de Joventut, i també que moltes de les actuacions dels diferents programes poden servir per assolir més d'un objectiu.

A continuació, presentem un **text sintètic** sobre les **grans línies** i els **grans objectius** del Pla Nacional de Joventut, text que s'estructura d'acord amb els eixos i els àmbits d'actuació que s'han definit.

Posteriorment, s'inclouen els **quadres d'objectius** corresponents, que segueixen la línia de l'estructura de presentació.

Al mateix temps, aquests quadres són la **plantilla** sobre la qual es poden dissenyar els **Plans Comarcals** i els **Plans Locals de Joventut** a partir de l'**adaptació** dels objectius i de les actuacions a la realitat juvenil del territori corresponent però amb un **marc de referència comú**.

1. Polítiques educatives i culturals

La formació integral de la persona ha de ser entesa en el seu sentit més ampli, que inclou des de l'educació acadèmica i l'educació en l'àmbit familiar fins a l'associacionisme, l'educació en el lleure, la formació en l'esport, la identitat nacional, la llengua i la influència dels mitjans de comunicació, entre d'altres.

En aquest sentit, l'eix de les polítiques educatives i d'accés a la cultura està íntimament relacionat amb els altres eixos, per la qual cosa molts dels àmbits d'actuació que incorpora són tractats de manera molt especial quan es fa referència al treball, la salut, la participació democràtica o l'equilibri territorial i la cohesió social.

Paral·lelament, el mateix eix d'educació i cultura és prou ampli i complex per establir àmbits d'actuació tancats. Als efectes pràctics, **l'eix s'ha estructurat en nou àmbits d'actuació específics**: alguns corresponen a agents educatius i culturals concrets, i els altres, a àmbits que caldria potenciar des dels diferents agents. Tanmateix, és important insistir en la seva estreta interrelació, per tal com aquesta estructuració fa visibles diferents àmbits que conceptualment podrien anar junts, però que operativament es recomana distingir.

Així mateix, queden definits els objectius fonamentals del Pla Nacional de Joventut en cada àmbit, amb el benentès que es tracta d'un procés obert i viu en el qual els objectius han de marcar les grans línies d'actuació i on les actuacions concretes **s'han d'anar impulsant, avaluant i redefinint durant els propers anys**.

El text que es presenta a continuació sintetitza els objectius generals i prioritaris de cada àmbit. No obstant això, en el quadre adjunt apareixen més desenvolupats i amb les actuacions corresponents.

1.1 L'educació reglada

En l'àmbit de l'educació reglada, el Pla Nacional de Joventut es marca quatre objectius:

- La **formació integral** de la persona i l'educació en els valors.
- La **integració de tots els agents educatius** en una política educativa conjunta.
- L'adaptació del sistema educatiu a les **necessitats de la societat actual**.
- La potenciació i la millora del prestigi de la **Formació Professional**.

1.2 L'associacionisme educatiu en el temps lliure

Si bé l'associacionisme juvenil acompleix implícitament una funció educativa, és important tenir en compte aquell associacionisme juvenil que té una intencionalitat educativa explícita: es tracta dels moviments juvenils adreçats a infants i joves que tenen en comú el caràcter voluntari de les persones que hi participen, l'aprenentatge mitjançant la pràctica, els programes per etapes d'edats i en grups de companys, la potenciació de la iniciativa i de la responsabilitat, el foment d'un sistema de valors i la interrelació entre infants i joves i els joves-adults educadors.

El pes específic que aquests moviments han tingut i tenen en l'educació d'infants i joves fa necessària la definició de quatre objectius:

- La difusió i la potenciació del **paper educatiu** d'aquestes associacions.
- El **suport específic** a la tasca de **transmissió de valors** d'aquestes associacions.
- El **diàleg** i la relació entre les institucions d'educació formal i l'associacionisme educatiu.
- La **participació** d'aquestes associacions en la **política educativa**.

1.3 La formació en l'esport

L'exercici físic i els hàbits de vida saludables troben en l'esport altres valors, entre els quals cal destacar el sentiment de grup, l'esforç, l'entrenament, l'estratègia i d'altres elements que el jove i la jove interioritzen progressivament.

És per aquest motiu que el Pla Nacional de Joventut reconeix en l'esport un dels fonaments importants de la formació de la persona. Malgrat que les pràctiques esportives es treballen més intensament en els anys d'infància i d'adolescència, el seu manteniment posterior és molt positiu. Aquestes activitats no són tan sols recomanables per elles mateixes, sinó també com a alternativa al temps d'oci, que tan habitualment es concentra en les nits dels caps de setmana i que pot implicar —en alguns casos— l'adopció d'hàbits no saludables.

Des d'aquesta perspectiva, el Pla Nacional de Joventut es marca dos objectius:

- El foment de l'esport com a **element educatiu**.
- El foment de l'esport com a **alternativa d'oci**.

1.4 L'educació mediambiental

El Pla Nacional de Joventut preveu que l'educació mediambiental sigui present en tots els àmbits educatius i que, al mateix temps, potenciï els espais de sensibilització i la col·laboració amb les entitats ecologistes. En aquesta línia, el més important és promoure el paper protagonista de les generacions més joves en aquest procés de sensibilització social, ja que en moltes ocasions els joves són els qui mostren més preocupació davant les qüestions mediambientals. Amb aquesta finalitat, es plantegen tres objectius:

- La **presència** de l'educació mediambiental en tots els àmbits infantils i juvenils.
- La informació activa sobre les **polítiques ambientals**.
- La **participació activa** dels joves en la cultura del medi ambient i la potenciació del seu paper protagonista com a sensibilitzadors socials.

1.5 El turisme com a element formatiu

El turisme com a element formatiu ha de ser entès en un doble sentit:

- En un sentit més específic, cal promoure un turisme respectuós amb la natura i amb les diferències culturals dels diversos territoris, capaç de ser motor de desenvolupament i, alhora, de sostenibilitat. Cal fomentar l'esperit de l'albergatge, potenciar la intervenció educativa no formal i mantenir viva la tradició excursionista catalana com a eines fonamentals **del coneixement i l'estimació del país**. Cal fomentar també un turisme integral, conscient de la història, de la geografia, de les tradicions, de la gastronomia i d'altres factors propis del territori visitat. Per aconseguir aquests objectius, cal promoure els programes i els productes de turisme juvenil ampliant la xarxa de distribució a través de les agències de viatges acreditades, potenciar el servei Infotur-Jove, millorar les infraestructures pròpies i ampliar la Xarxa d'Albergs de Catalunya amb noves acreditacions.
- En un sentit més ampli, el coneixement del país ha de servir de punt de referència per definir unes arrels pròpies i per obrir-se a Europa i al món des del **coneixement i l'aprenentatge d'altres llengües**, des del coneixement dels trets històrics i culturals comuns i, sobretot, **des d'una mentalitat oberta i receptiva** que faci de l'experiència un veritable intercanvi mútuament enriquidor.

1.6 L'educació en els valors

L'educació en els valors és un dels fonaments més importants de la formació integral de la persona.

- Pel que fa als continguts, cal fomentar **el civisme, la solidaritat i el respecte per la diferència**, com també **el consum sostenible**.
- Operativament, cal **integrar tres àmbits educatius**: l'educació formal, l'educació no formal i l'educació informal.

Un cop més, cal entendre els joves no únicament com a receptors d'aquests valors, sinó també com a veritables protagonistes en les tasques de sensibilització social, com a col·lectiu capaç d'aportar i de **materialitzar les idees més innovadores** en aquest camp.

1.7 La família

L'àmbit familiar s'ha de considerar des d'un doble vessant. D'una banda, s'ha d'atendre la família d'origen, que sovint veu com el jove o la jove de 25, 30 anys o més allarga o retarda el moment d'anar-se'n de casa, i, d'altra banda, cal atendre la formació d'una nova família per part dels joves. Es poden definir tres objectius:

- **Millora dels llaços** entre la família d'origen del jove o la jove, l'escola i les associacions educatives per tal de sumar esforços. A més, cal informar al mateix nivell la família que l'alumne/a a fi que s'adaptin als nous reptes de futur, especialment als nous horitzons en el mercat de treball.
- Suport en el coneixement i la comprensió **entre generacions**.
- **Conciliació** laboral i familiar, de manera que la plena integració de la dona en el mercat de treball permeti als dos membres de la parella organitzar-se en igualtat d'oportunitats i d'obligacions sense que l'estructura familiar se'n ressentí.

Tot plegat està estretament relacionat amb les veritables possibilitats per emancipar-se, amb la inestabilitat i la precarietat laborals dels joves i amb les dificultats que això comporta per accedir a un habitatge propi. Per tant, caldrà planificar línies d'actuació que prevegin aquest sentit global.

1.8 La creativitat i el consum cultural

En l'àmbit cultural, caldria tenir ben clars dos conceptes:

- El consum cultural i la creativitat cultural són dos aspectes íntimament lligats de la mateixa realitat, ja que l'energia creativa neix de l'arrel del consum cultural. D'aquesta manera, el procés queda tancat en un **cercle** d'enriquiment mutu.
- Afavorir l'accés a la cultura és el primer pas per impulsar-ne la creativitat. Tanmateix, és necessari potenciar les **noves formes de creativitat** dels joves, tenint en compte que això implica el sorgiment de noves formes d'interpretació i d'innovació.

A partir d'aquests supòsits, podem establir cinc objectius:

- La **disponibilitat d'espais** de creació i consum cultural.
- La potenciació de les **noves formes d'expressió** cultural dels joves.
- La creativitat i el consum cultural com a **alternativa d'oci**.
- La potenciació de la **cultura popular i tradicional** entre els joves.
- L'adequació del "Carnet Jove" al **sentit integral** del Pla Nacional de Joventut.

En un sentit transversal, cal impulsar l'intercanvi amb altres realitats culturals com a font d'enriquiment i potenciar també des d'aquest àmbit l'educació en la diferència.

1.9 La identitat nacional i la llengua

El coneixement de la història, la llengua i la cultura catalanes ha d'anar més enllà dels continguts que es puguin estudiar a l'escola: ha de ser un element absolutament interrelacionat amb els àmbits més diversos de la vida quotidiana, des del rock català fins a la cuina catalana, passant per la literatura, l'esport, les festes populars o les expressions col·loquials del dia a dia —per esmentar-ne alguns exemples—. Des d'aquesta perspectiva, cal compatibilitzar el creixement social i econòmic del país amb l'enfortiment de la llengua i la identitat nacional. L'objectiu és el següent:

- La **familiaritat** dels joves amb la història, la llengua i la identitat nacional de Catalunya.

1.10 La societat de la informació

El Pla Nacional de Joventut se centra en dos aspectes estretament relacionats: els mitjans de comunicació de masses i les noves tecnologies.

La qüestió és molt més àmplia, però als efectes pràctics cal basar-se en tres fets específics:

- Que els mitjans de comunicació han esdevingut un dels principals **agents educadors** de la nostra societat.
- Que l'accés a la informació i a les noves tecnologies és bàsic per garantir la **igualtat d'oportunitats**.
- Que vivim en una societat en la qual la quantitat d'informació pot arribar a **desbordar** la majoria de persones.

A partir d'aquí, s'estableixen cinc objectius:

- Els mitjans de comunicació com a espai de **participació i d'expressió** dels joves.
- La **millora de la imatge** dels joves en els mitjans de comunicació, que passa per evitar la reproducció de tòpics i estereotips que sovint generalitzen i mostren el vessant més negatiu dels joves.
- La **igualtat d'oportunitats** en l'accés a la informació.
- El **domini** de les noves tecnologies.
- El pas de la societat de la informació a la **societat del coneixement**, a partir de l'enfortiment dels criteris de selecció de la informació, la capacitat comprensiva, la valoració crítica i l'aprofitament efectiu d'una gran quantitat d'informació.

2. Polítiques d'accés al món del treball

Les grans línies d'actuació en matèria de treball relatives als joves se sintetitzen en **set àmbits d'actuació**. En la pràctica, tant la concepció d'aquests àmbits com les actuacions concretes que en derivin han de ser enteses, necessàriament, de manera interrelacionada.

2.1 Pacte per a l'ocupació juvenil

Malgrat el creixement econòmic i les baixes taxes d'atur, a Catalunya l'ocupació encara es manté per sota de la mitjana dels països de la Unió Europea. A més, aquest atur afecta especialment els joves, no tan sols en termes quantitius —la població jove és la franja d'edat més afectada per l'atur—, sinó sobretot en els aspectes qualitius —predomini de contractes temporals, accés a llocs de treball que no donen cabuda a la formació adquirida, pràctiques no remunerades que s'allarguen exageradament, contractes formatius que no es corresponen amb la formació real—. Malauradament, existeixen també altres circumstàncies que situen els joves en una situació marcada per la precarietat laboral i la inestabilitat econòmica.

Tots aquests factors influeixen directament en la capacitat de què disposen els joves per emancipar-se de la llar d'origen. De fet, podem establir una clara relació entre l'emancipació de la llar familiar i el retard de la mitjana d'edat de formació de nuclis familiars propis, cosa que també repercuteix en el retard de l'edat de assolir la maternitat o la paternitat. Així, doncs, la situació no solament afecta els joves, sinó que té **repercussions socials i estructurals** considerables.

Des d'aquesta perspectiva, cal que el Govern, les organitzacions sindicals i empresarials de Catalunya i tots els agents econòmics i socials implicats arribin a un pacte per a la ocupació laboral dels joves en condicions d'estabilitat de contractació —principalment mitjançant la conversió de contractes temporals en

fixos— i que garanteixi la correspondència entre el nivell de formació i el lloc de treball al qual s'accedeix.

En aquesta línia, cal establir tres objectius:

- La **conscienciació** de la situació específica dels joves en el mercat de treball.
- El **paper protagonista** dels joves en la definició de les polítiques laborals.
- L'establiment del **"Pacte per a l'ocupació juvenil"**.

Així mateix, el "Pacte per a l'ocupació juvenil" ha de considerar altres aspectes més específics, com ara la incorporació de la dona al mercat de treball en plena igualtat d'accés i en plena igualtat de sou, la possibilitat real de fer compatibles els estudis i la feina, l'apropament de les aules al món del treball, etc.

2.2 L'Observatori Català del Mercat Laboral

El coneixement profund de la situació laboral dels joves és una condició indispensable per definir un programa d'actuacions que s'adeqüi a les seves necessitats reals:

- Impuls d'**estudis** que considerin el criteri de l'edat: joves i treball.
- Impuls d'estudis que relacionin la situació laboral dels joves amb les dificultats d'accés a l'habitatge, la mobilitat i l'equilibri territorial del país.

2.3 La creació de treball

La creació de treball per a joves s'estructura d'acord amb set objectius:

- **Potenciació** de llocs de treball per a joves.
- Foment de l'**esperit emprenedor** i de l'autoempresa.
- Foment de l'**empresa social** i de l'economia social.
- Explotació efectiva dels **nous filons d'ocupació**.
- Potenciació de les possibilitats del treball a **temps parcial**.
- Potenciació del **treball a l'estranger**.
- Suport als joves en **situació desfavorida**.

El **foment de l'autoempresa** com a estratègia bàsica per a la creació de treball passa pel foment de l'**esperit emprenedor des de l'escola** —mitjançant experiències d'empresa social— i per l'actuació dels mediadors i els

dinamitzadors laborals, els quals impulsen, assessoren i orienten les iniciatives de treball dels joves.

D'acord amb aquest plantejament, convé impulsar els **cursos de formació per als informadors dels Punts d'Informació Juvenil** perquè puguin **orientar** els joves cap a llocs de treball adients. De la mateixa manera, cal **fomentar** la cooperació amb **els ajuntaments i els ens locals** amb vista a identificar les **necessitats de la comarca**, cooperar en la difusió dels diversos serveis i coordinar els diferents agents informadors.

Tot plegat passa també per la definició d'avantatges fiscals en la creació d'autoempreses, per l'agilitació dels tràmits corresponents i per la promoció de línies de finançament orientades a inversions generadores de treball.

Quant als nous filons d'ocupació, la voluntat és explotar-los al màxim i oferir als joves una informació adequada que els ajudi a decidir els seus itineraris formatius i ocupacionals en relació amb la situació del mercat laboral.

El treball a **temps parcial** s'ha de concebre a partir dels **critèris de voluntarietat i reversibilitat**. Al mateix temps, s'ha d'entendre com una mesura eficaç per introduir determinats sectors en el món laboral i com l'element clau en el **suport** a la **família**, sobretot pel que fa a la flexibilització i la reorganització amb vista a fer compatibles l'horari laboral, l'horari escolar i l'horari particular de cada família. Paral·lelament, s'ha de garantir que el funcionament de les empreses de treball temporal (ETT) sigui afavoridor per als joves —en el sentit d'aportar-los experiència i d'introduir-los en el mercat de treball—, i no pas una manera de fomentar la precarietat laboral i la temporalitat permanent.

També cal garantir una bona informació perquè els joves que ho desitgin puguin aprofitar totes les possibilitats de treball que augura aquest camp.

D'altra banda, el treball s'ha de considerar fonamental per a la plena integració social de les persones amb **disminucions físiques i psíquiques**, sobretot quan són joves.

Pel que fa a l'equilibri territorial, cal fomentar les possibilitats de treball que tenen els joves dins el seu territori d'origen, de manera que puguin desenvolupar un projecte de vida propi —**si així ho volen**— sense veure's obligats a abandonar la seva comarca. En aquest sentit, és important fomentar el teletreball i les possibilitats específiques de què disposa cada territori.

2.4 La precarietat laboral

A banda de la creació de treball, el problema més important que cal resoldre en aquests moments és la precarietat laboral, tal com s'ha definit al principi. En conseqüència, aquest ha de ser el punt central del "**Pacte per a l'ocupació juvenil**". L'objectiu previst és el següent:

- La **disminució de la precarietat laboral** dels joves.

2.5 Informació i orientació per a la inserció laboral

La situació laboral actual comporta més flexibilitat i més mobilitat dins el mercat laboral. Cal, doncs, millorar els mecanismes d'inserció i reinserció laboral sobre la base de quatre objectius:

- Potenciació de **borses joves de treball**.
- Potenciació dels **mecanismes d'inserció i de reinserció laboral**.
- **Conscienciació** dels joves de la nova situació laboral i de les tendències de futur.
- **Orientació laboral** als joves.

2.6 Integració del tres subsistemes de formació professional

La formació professional, la formació ocupacional i la formació continuada s'han d'integrar per optimitzar els recursos formatius i per garantir la millor formació adaptada a la realitat del mercat laboral. S'han establert quatre objectius:

- Creació i impuls del **Consell Català de la Formació Professional**.
- Foment de la **Formació Professional** reglada.
- Foment de la **Formació continuada**.
- Increment de la **qualitat de la formació ocupacional** i dels programes de **garantia social** i els **sistemes de segona oportunitat**.

2.7 Conciliació laboral, acadèmica i familiar

Tot i que durant els darrers anys la inserció laboral de la dona ha estat un procés molt rellevant en termes quantitatius, ara és el moment d'aprofundir en els aspectes qualitius i de progressar cap a la **plena igualtat** en qüestions clau com **l'accés, la promoció i els sous**.

Paral·lelament, la conciliació laboral i familiar ha de ser entesa no com un problema exclusiu de la dona, sinó com un procés d'organització dels horaris i de repartiment igualitari de les competències. Per això, el conjunt dels horaris —laboral, escolar i familiar— s'hauria d'organitzar, sincronitzar i dotar de prou flexibilitat perquè la incorporació de la dona al mercat laboral es faci amb garanties d'**igualtat d'oportunitats**.

En aquesta línia, queden establerts dos objectius:

- La **sintonia** entre els tres àmbits —laboral, acadèmic i familiar— com a base fonamental per al desenvolupament del **projecte de vida personal**.
- La **sintonia** entre aquests tres àmbits com a **política** de suport a la família.

3. Polítiques d'accés a l'habitatge

Catalunya ha de tenir els instruments necessaris per fer una política pròpia que s'ajusti a les necessitats actuals i futures dels joves del país, objectiu que **requereix un finançament suficient i no condicionat**. D'altra banda, s'han d'**actualitzar** els criteris dels plans estatals d'habitatge amb la finalitat de propiciar una baixada general del preu de l'habitatge i facilitar l'accés als joves que els lloguen o els adquireixen. En el Pla Nacional de Joventut, les polítiques d'accés a l'habitatge s'ordenen en dos grans àmbits.

3.1 Habitatge: noves necessitats, noves fórmules

Les necessitats dels diferents grups socials evolucionen i canvien amb el temps, de manera que un dels principals problemes amb què s'enfronten els joves avui és l'accés a l'habitatge. Per atendre les necessitats actuals, cal trobar noves fórmules d'habitatge. Aquests són els objectius cap als quals s'hauria de treballar:

- En termes generals, l'**impuls** d'una política d'habitatge pròpia.
- Impuls d'**estudis** aprofundits sobre joves i habitatge, tenint en compte la realitat comarcal i local.
- Adaptació de les polítiques d'habitatge a les necessitats de cada **realitat territorial**.
- Enfortiment de la **col·laboració** entre l'Administració, els promotors i les entitats financeres.
- **Revisió** del concepte d'"habitatge jove" per adaptar les polítiques i les construccions.
- **Participació** dels joves en la definició de les polítiques d'habitatge.
- Potenciació de noves fórmules d'habitatge que s'ajustin a les **necessitats actuals**.
- Potenciació de l'habitatge de **lloguer** com a sistema preferent d'accés dels joves a l'habitatge.
- Suport per a l'allotjament de joves en **situació d'exclusió o de risc**.

En primer lloc, cal potenciar el pis de lloguer com la possibilitat més accessible per emancipar-se de la llar d'origen quan el jove o la jove ho desitgin. També cal trobar fórmules per abaratir els costos de construcció i, en conseqüència, els preus d'adquisició dels habitatges. D'altra banda, cal reforçar la política de construcció d'habitatges de lloguer amb els fons provinents de les fiances. Finalment, cal promoure les cooperatives d'habitatges i comptar amb la participació dels joves en relació amb les mesures de promoció de nous habitatges.

Així mateix, es fa necessari coordinar les actuacions en matèria d'habitatge que estiguin estretament relacionades amb les necessitats de mobilitat dels joves estudiants, amb les situacions de temporalitat i d'inestabilitat laboral i també amb els nous models familiars, sobretot tenint en compte la baixa natalitat i la incorporació generalitzada de la dona jove al mercat de treball.

3.2 Borses joves d'habitatge

Entre les condicions bàsiques i necessàries per accedir a un habitatge, és important l'**accés gratuït a la informació** sobre els habitatges disponibles i la garantia de trobar-los en bon estat, a més de la possibilitat d'accedir a una borsa d'habitatge que vetlli per cobrir les necessitats específiques dels joves.

En aquest sentit, queden definits dos objectius:

- Consolidació de les borses joves d'habitatge.
- Coordinació de la informació sobre habitatge jove.

Aquest procés és especialment interessant com a política d'habitatge, ja que té com a objectiu fomentar l'habitatge de lloguer, donar seguretat al llogater i **garantir un bon servei** als joves sense que hagin de fer front a les despeses milionàries que comporta la construcció d'un habitatge.

4. Polítiques de promoció de la salut

La salut és un **valor** en ella mateixa i, per tant, ha de ser abordada en un sentit positiu, com un més dels elements centrals de la **formació integral** de la persona.

Malgrat això, el Pla Nacional de Joventut vol fer ben visible l'eix de la salut, ja que sovint és un valor que es considera inherent en els joves —i, malauradament, no sempre és així—. Cal tractar la salut com un eix específic i abordar-lo en dos àmbits d'actuació concrets.

4.1 La promoció d'hàbits saludables

En tots dos àmbits és prioritari apropar als joves de Catalunya, tant com sigui possible, el màxim d'informació i d'assessorament en temes de salut. En aquest sentit, és important **la implicació dels consells comarcals i dels municipis**, com també la **implicació** i la col·laboració **de les associacions juvenils**, ONG i altres entitats.

Així, doncs, és essencial que els joves tinguin un paper protagonista en aquest àmbit, no únicament com a informadors qualificats per assessorar altres joves —educació entre iguals—, sinó també com a protagonistes de la seva pròpia salut, per a la qual cosa cal potenciar que siguin bons coneixedors del seu propi cos.

Es tracta de promoure **hàbits diaris saludables** com a base de la **Cultura de la Salut**. Els objectius en la promoció d'hàbits saludables són els següents:

- Foment de la **pròpia salut**.
- **Hàbits alimentaris saludables**.
- **Hàbits higiènics bàsics**.
- **Sexualitat plena i segura**.
- Pràctica habitual d'**exercici físic i esport**.
- **Equilibri mental i emocional** de la persona.

4.2 Prevenció de conductes de risc

En aquest àmbit, els objectius són els següents:

- Prevenció de les **malalties de transmissió sexual**.
- Prevenció dels **embarossos no desitjats**.
- Prevenció de la **sida**.
- Prevenció de les **drogodependències**.
- Prevenció i reducció del **consum de tabac i d'alcohol**.
- Prevenció dels **accidents de trànsit** en els joves.

D'altra banda, les mesures educatives i preventives no sempre arriben a temps. Per tant, paral·lelament, cal donar suport humà i assistencial als joves que tenen problemes de salut. En definitiva, tot aquest plantejament **s'ha de sumar al treball que s'està duent a terme des de l'atenció primària de la salut**.

5. La participació democràtica

La societat civil és el fonament més legítim i més valuós de la democràcia. Per això és molt important donar suport a la cultura de la participació, especialment entre els joves. El Pla Nacional de Joventut estructura el seu eix de participació en quatre grans àmbits d'actuació.

5.1 L'associacionisme juvenil

Les associacions de joves són un **espai privilegiat** per a l'**aprenentatge** i la vivència de la **participació democràtica**. A la vegada, però, la joventut dels seus dirigents i la rapidesa amb què tenen lloc els relleus al capdavant d'aquestes organitzacions fan necessària, per part dels poders públics, una sensibilitat especial a l'hora de contribuir a reforçar aquests moviments. Calen uns sistemes d'ajut i de relacions senzills i accessibles que permetin impulsar projectes i que facilitin la seva tasca —des de la independència—, però cercant també el treball conjunt.

A més de dotar aquestes entitats d'un eficaç suport econòmic i formatiu, també s'han de buscar **noves fórmules de finançament** —com el mecenatge— i s'ha de fomentar la constitució de congressos que apleguin el món associatiu juvenil.

D'altra banda, la força del teixit associatiu juvenil queda minvada si no és present, amb la seva varietat, a tot el territori. En aquest sentit, cal promoure la construcció d'una xarxa territorial de participació juvenil moderna i ben trenada. Els **consells locals** i les **taules territorials** d'associacions juvenils són, per tant, un element que cal potenciar. Així mateix —i sense deixar d'atendre les noves fórmules de participació—, també cal promoure els sistemes tradicionals, com les organitzacions polítiques juvenils i les seccions joves dels sindicats.

Finalment, cal potenciar el **Consell Nacional de la Joventut de Catalunya** (CNJC). Nascut de l'impuls de les associacions juvenils i regulat per llei del Parlament, el CNJC és un model de participació i de regulació de les

entitats i associacions a Catalunya. La seva formulació jurídica, similar a la que tenen els consells de joventut d'altres països europeus, li permet ser l'interlocutor privilegiat amb el Govern i amb el Parlament en matèria de política de joventut. Cal, però, promoure l'agrupació del teixit associatiu local i comarcal en el CNJC per tal de facilitar el diàleg conjunt entre el moviment associatiu juvenil i els poders públics.

D'aquest plantejament es desprenen tres objectius:

- **Foment de les entitats i les associacions juvenils.**
- **Foment de la participació** dels joves en associacions diverses.
- Foment del **paper integrador i interlocutor del CNJC.**

5.2 Voluntariat i joves solidaris

La imminent desaparició de la Prestació Social Substitutòria (PSS) i la mateixa evolució del voluntariat requereixen un plantejament profund del concepte i de les possibilitats del voluntariat, una forma de participació arrelada en sectors molt importants de la població jove.

Els objectius són els següents:

- Fomentar l'**esperit del voluntariat**.
- Fomentar la **cooperació internacional** dels catalans.

5.3 Joves catalans, ciutadans del món

La identitat catalana és un referent a partir del qual el col·lectiu dels joves de Catalunya s'ha de sentir vinculat a d'altres identitats culturals i territorials. Els objectius que s'han definit en aquesta línia són els següents:

- El foment del paper dels joves en els **processos d'interculturalitat**.
- La immersió en **llengües estrangeres**.
- Els **intercanvis** presencials i virtuals amb països de la UE.
- La **presència catalana al món** amb l'enfortiment de la xarxa de casals catalans.
- Els lligams amb la resta dels **Països Catalans**.

5.4 El teixit social

La participació juvenil ha de ser **conseqüència d'una consciència cívica** ciutadana de col·laboració en la construcció, el funcionament i la millora de la societat. La participació mitjançant un teixit social permet que la ciutadania tingui i trobi vies d'interlocució amb els poders públics i, alhora, que l'Administració pública pugui recollir les inquietuds i les demandes de la ciutadania.

D'altra banda, cal **no confondre el foment de la participació amb els serveis socials**, ja que si bé la primera és fruit de la voluntat lliure de ciutadans que s'organitzen, els segons formen part d'estructures destinades a generar benestar en la ciutadania.

Els objectius centrals són:

- Noves fórmules de **foment de la participació** dels joves.
- **Fòrum Joves 2010** arreu del país.
- Constitució d'una **Taula Jove** per a cada eix del Pla Nacional de Joventut.
- Generalització de l'ús de les **noves tecnologies** com a eines de participació.
- Promoció dels **consells territorials** de joves.
- Potenciació de la **Xarxa Catalana d'Informació Juvenil**.

Cal que aquest procés arribi a tot el territori per tal de construir una xarxa de participació moderna i ben trenada. En aquest sentit, cal fomentar els sistemes de participació tradicionals —associacions, partits polítics o organitzacions sindicals—, però tenint sempre presents les noves modalitats participatives i associatives —com ara els **grups de fet** o la **participació puntual** en causes concretes.

6. Equilibri territorial i cohesió social

L'equilibri territorial i la cohesió social componen l'eix transversal del Pla Nacional de Joventut. El seu valor orientador és doble: d'una banda, es reconeix la diversitat territorial i cultural com una de les grans riqueses del país i, d'altra banda, s'impulsa l'atenció d'aquestes diferències, quan sigui necessari, per tal de garantir la igualtat d'oportunitats:

- Una visió de la **"Catalunya 2010"**, amb el disseny d'un **pla estratègic** capaç de concebre polítiques de joventut adaptades als reptes demogràfics i immigratoris que ja es preveuen, a l'impacte de les noves tecnologies i a la cultura de la mobilitat, entre d'altres tendències de futur; així mateix, amb l'objectiu que les polítiques d'habitatge o les millores en les infraestructures siguin projectes a mitjà o llarg termini. Aquesta perspectiva s'ha de **compaginar** amb programes d'**actuació immediats**, de manera que aquesta **visió de futur** s'ha d'**equilibrar** amb els **programes d'actuació anuals** que presentin les diferents administracions.
- Es considera imprescindible per a l'equilibri territorial i la cohesió social l'**estudi aprofundit de la realitat juvenil en els àmbits comarcal i local**, amb la finalitat de donar resposta a les necessitats específiques de cada territori. Per assolir aquest objectiu es compta amb la **col·laboració**, entre d'altres entitats, de l'**Observatori Català de la Joventut**.
- La màxima expressió de l'equilibri territorial és el sentit de **marc de referència** del Pla Nacional de Joventut, que es materialitza de manera efectiva en el **programa d'actuacions del Govern** i en **Plans Comarcals i Locals de Joventut**. Per tant, els consells comarcals i els ajuntaments s'hi impliquen de ple en les fases successives de mobilització, definició, disseny, implementació, control, revisió i actualització. Tot plegat es duu a terme d'acord amb criteris de **descentralització**, subsidiarietat, delegació de competències i **coordinació entre administracions**.
- El diàleg obert que es vol impulsar amb el **Fòrum Joves 2010** al voltant del paper dels joves dins la societat catalana del segle XXI també es prepara fent atenció a les diferències territorials. Tant les seus del Fòrum com les temàtiques tractades es corresponen amb les **realitats específiques del territori** si es fomenta la participació democràtica i es treballa per **una cultura del compromís** i una Societat del Benestar.
- **L'accés a la informació juvenil** també és vital per a l'equilibri territorial i social; per tant, cal ampliar la xarxa territorial de Punts d'Informació Juvenil i potenciar d'altres serveis territorials destinats a la joventut que permetin potenciar la informació a tots els nivells.

- La **regressió demogràfica** d'algunes comarques i municipis —deguda en molts casos al desplaçament de la població jove— ha de ser atesa amb l'objectiu de fixar població jove: aquest concepte, però, no s'ha d'entendre únicament en el sentit de retenir els joves en el seu lloc d'origen, sinó des del criteri d'**igualtat d'oportunitats arreu del país**, de manera que si un jove o una jove deixa el seu lloc d'origen sigui per pròpia voluntat i no per la impossibilitat de desenvolupar al seu lloc d'origen el seu projecte de vida. Aquesta qüestió s'ha d'abordar de manera integral, coordinant les actuacions de les diferents administracions i, alhora, les polítiques de formació, treball, habitatge i desenvolupament econòmic de la zona.
- El "**Pacte per a l'ocupació juvenil**" és bàsic per al projecte de vida dels joves, ja que la seva situació d'atur juvenil, precarietat laboral i inestabilitat en el treball condiciona tots els àmbits de la seva vida: la seva capacitat d'emancipar-se, l'accés a un habitatge, etc.
- Catalunya ha de tenir la capacitat per consolidar la seva pròpia política d'habitatge. Cal fomentar la **cultura del lloguer** com a opció preferent per al primer habitatge dels joves; cal garantir noves construccions adaptades a les **noves fórmules d'habitatge jove**, i cal que aquests habitatges s'adaptin a les diferències socials i a les diferències territorials.
- La **cultura de la salut** també té un paper important en aquest procés, fomentant la informació i adreçant-la especialment als joves amb dèficits en els seus hàbits diaris saludables i a aquells que mantenen conductes de risc. Paral·lelament, cal potenciar el suport assistencial per als qui la prevenció els arriba amb retard.
- La **sostenibilitat i el medi ambient** són els criteris per definir el creixement del país dins d'uns paràmetres raonables. Entre altres coses, el procés passa per donar suport al món agropecuari català, entès com un sector important econòmicament i decisiu en la conservació del paisatge i el medi ambient. Per tant, cal promoure iniciatives d'ocupació juvenil al territori d'origen i tenir sempre present el principi de sostenibilitat. L'equilibri territorial i social de Catalunya ha d'afrontar els reptes del desenvolupament turístic com a motor del país, un sector que cada vegada atreu més gent jove. Ho ha de fer, però, tenint en compte l'estacionalitat del sector i la conseqüent temporalitat dels contractes, com també en un marc més ampli de respecte per les identitats culturals i la sostenibilitat social, econòmica i mediambiental.
- El procés és paral·lel en matèria d'**infraestructures**: cal que siguin pensades des dels **criteris de sostenibilitat i respecte del medi ambient**, però que permetin totes les possibilitats de la cultura de la mobilitat.
- Les **noves tecnologies** tenen un paper rellevant en l'equilibri territorial i la cohesió social. Des d'aquesta perspectiva, s'hi han d'**invertir tots els esforços que siguin necessaris** perquè els joves s'integrin plenament en la nova societat de la informació i se'ls garanteixi la igualtat d'oportunitats en l'accés a la informació. La Societat de la Informació, però, **s'ha de recolzar en la formació integral de la persona** i en l'**autonomia personal** per tal d'assolir la Societat del Coneixement.

- Aquesta **autonomia personal** és la base fonamental per a l'exercici de la **plena ciutadania** i l'assoliment d'una Societat Integradora. Això passa pel **suport als joves desfavorits** per qüestions territorials, socials, econòmiques, d'origen, de gènere; per disminucions psíquiques o físiques o d'altres i evitant situacions d'exclusió o de risc.
- Aquest procés inclou l'**educació en la diversitat** i el reconeixement de la diversitat territorial, cultural i lingüística com a font de riquesa, de la mateixa manera que aquestes diferències han de ser ateses quan no hi és garantida la igualtat d'oportunitats. Aquest punt de referència és la base per a la **identitat catalana** i el referent per integrar-se en identitats d'altres àmbits territorials i per fomentar el concepte de **ciutadania europea**.
- L'educació en la diversitat ha de ser el fonament cultural de l'**equilibri territorial, social i econòmic**, entenent la diversitat com a font de riquesa i fomentant el coneixement i el respecte mutus. En un sentit més ampli, també és molt important **potenciar l'esperit europeu**.
- Tot plegat s'hauria de resumir en el concepte de **Societat integradora**, per tal com l'autonomia personal i l'exercici de la plena ciutadania conformen el diàleg bàsic per trobar l'equilibri entre el projecte de vida propi i la plena integració social. La societat integradora és, doncs, l'element determinant per afrontar les diferències territorials, d'edat, de gènere o de procedència.

Finalment, cal concebre els plans d'actuació en dues fases operatives: el **període 2000-2004** per a actuacions immediates i l'**horitzó 2010 com a referència de futur**.